

Пре две недеље је у београдским дневним новинама објављено пет-шест текстова о „престолонаследнику“, односно претенденту Александру Петра II Карађорђевићу. Помислио сам да ће то бити добра тема за расправу правника и историчара у разјашњавању неколико недоумица у вези са последњим југословенским краљем Петром II Карађорђевићем. Уместо тога са Дедиња (и Андрићевог венца) је „пукао гром“ да нема доказа да је краљ Петар абдицирао, па је најављено да ће то на конференцији за штампу стручњаци „разјаснити“ са сензационалним документима. Да је та конференција веома битна потврдила је и *Политика* најавивши је 1. марта на насловној страни: „Не постоји траг да је краљ Петар Други абдицирао“.

Сутрадан по конференцији, 2. марта, сви медији објавили су готово истоветне текстове, дужине од непуне две новинарске странице: *Новости*, „Краљ Петар II није абдицирао“; *Данас*

, „Петар II није абдицирао“,

Блиц

, „Историчари: Краљ Петар II није абдицирао, то је Брзова кампања!

Пресс

, „Неуспешан покушај прекрајања историје“ у коме је било и сасвим супротних мишљења од речених на конференцији). Занимљиво је да

Политика

није дала ни једно слово о одржаној конференцији! Још је занимљивије да ниједан медиј није објавио ни факсимил једног од тих докумената „сензационалне“ садржине!

Како сам и даље убеђен да мајстори са Андрићевог венца раде свој посао, ред је да мало појасним своје убеђење засновано на, осим осталог, вишегодишњим истраживањима у архивама, прочитаних на стотине књига, објављених десетак књига и

Шта садрже три „сензационална“ документа о краљу Петру II Карађорђевићу

Пише: Вељко Ђурић Мишина
понедељак, 12 март 2012 14:15

педесетак текстова у часописима, десет година рада на предмету Историја Југославије на приштинско-косовскомитровачком Филозофском факултету...

За разумевање процеса промене политичког система – од монархија до републике – потребно је имати књигу др Војислава Павловића „Од монархије до републике“, Клио, Београд 1998, потом у виду неколико неспорних чињеница.

Прво, британски утицај на тај процес био је велики, у појединим моментима и одлучујући: војни пуч 27. марта 1941; женидба краља Петра Карађорђевића; одбацавање генерала Драгољуба Драже Михаиловића и прихватање маршала Јосипа Броза Тита; избор Хрвата Ивана Шубашића за преговарача са Хрватом Јосипом Брозом; састављање указа о преношењу краљевских овлашћења на Намесништво...

Друго, АВНОЈ је 1943. забранио повратак владарској породици у Југославију до окончања рата; у споразуму Броз-Шубашић од 16. јуна 1944. је утврђено да ће се народ изјаснити после рата о државном уређењу (додуше, није договорено да ће то бити директно или посредно); намесници су имали уставно право да саставе Министарски савет (додуше по вољи Јосипа Броза а на основу договора Винстона Черчила и Јосифа Висарионовича Џугашвилија Стаљина); Министарски савет је расписао изборе; Скупштина је прогласила републику и укинула монархију, лишила краља свих права! Са правне тачке гледишта све је у границама закона.

Треће, неважан је акт краља Петра Карађорђевића о одузимању права намесницима.

Четврто, у свему овоме треба имати још у виду да је био и грађански рат у коме је Комунистичка партија Југославије победила и да је та победа призната од Велике Британије, Совјетског Савеза, Сједињених Америчких Држава, Француске... Као и (теоретско) питање да ли је краљ својевољно потписивао прогласе и указе. Није толико битан ни одговор на питање шта су у међувремену чинили политичари Срби у Лондону, на пример Слободан Јовановић.

Толико о историјским чињеницама!

Пише: Вељко Ђурић Мишина
понедељак, 12 март 2012 14:15

А сада да се вратимо на главну тему.

Уместо појашњења британске улоге у прогласу краља Петра II Карађорђевића Југословенској војсци у Отаџбини да се ставе под команду Народно-ослободилачке војске Југославије и маршала Јосипа Броза Тита, и у преношењу свих краљевских овлашћења на Намесничко веће и признању комунистичке Југославије од Велике Британије које је уследило после укидања монархије и прогласа републике, мајстори са Андрићевог венца су понудили причу о једној речци: „абдикација“! И све то увидели у обланду да краљ није потписао абдикацију и да је и даље краљ и то доказују, осим осталог, некаквим писмом од рођака (енглески краљ Џорџ VI) у коме је он ословио рођака (Петра II Карађорђевића) као брата и краља!

За почетак да видимо шта пише у Вујаклијином речнику страних речи: „*Abdicatio*, давање оставке на положај или звање, одрицање.“

Тешко је казати одакле је дошла иницијатива за конференцију за штампу. Сумњам да је то потекло од Душана Бабца, „члана Крунског већа“. Биће да су налогодавци остали у сенци, питање је само да ли на Андрићевом венцу, Дедињу, или у некој од амбасада.

На конференцији за новинаре учествовала су тројица историчара: Љубодраг Димић је професор на предмету Историја Југославије на Филозофском факултету у Београду, Чедомир Антић је радник Балканолошког института Српске академије наука и уметности, а Момчило Павловић је директор Института за савремену историју. (Узгред, Антић је докторирао на теми из историје XIX века.)

Док Димића има само повремено у јавности, што је и разумљиво због обавеза у настави, остали су често у јавности, додуше Антић за нијансу више од Павловића. Антић је провео извесно време у Великој Британији, опробао се и у политици, тражио подршку у амбасадама по Београду (видети депеше објављене на Викиликсу) али га је збрисао Млађан Динкић. И Павловић се бави политиком, додуше стидљиво и кроз различите одборе и комисије.

Према новинским извештајима са конференције, Димић је говорио више о околностима и наводио непобитне чињенице. Ако је судити по *Данасу* од 2. марта, он је, осим посталог,

Шта садрже три „сензационална“ документа о краљу Петру II Карађорђевићу

Пише: Вељко Ђурић Мишина
понедељак, 12 март 2012 14:15

рекао: „Притисак на монарха да пренесе овлашћења на намесништво био је бруталан, а одлуке су се доносиле на линији Лондон-Москва-Вашингтон. Монархија није укинута у марту 1945. када су пренета овлашћења на намесништво, него траје до првих послератних избора, у јесен 1945. Те изборе је спроводила револуционарна власт и они нису били регуларни.“ Да ли ове речи треба додатно објашњавати?

Антић и Павловић више су говорили о другим стварима.

Ако је веровати *Новостима*, Антић је казао: „Једна од теза о монархији каже да је краљ Петар Други свргнут, друга да је абдицирао а да се монархија сама угасила.“ Какво незнање!

Ако је веровати *Данасу*, Павловић је рекао: „Нисмо у поседу акта о абдикацији, нити он постоји колико нам је познато. Имамо извештаје Удбе која је Петра Карађорђевића пратила до његове смрти 1980, и у којима га, као рецимо у једном извештају из 1952. о укидању његове канцеларије у Лондону због недостатака средстава, и агенти називају 'бившим краљем'.“ Какво незнање! Прво, краљ Петар није умро 1980. Те године умро је Јосип Броз Тито! Друго, одлука краља Петра II Карађорђевића, потписана 29. јануара (Пов. број 54) а публикована у *Службеном листу* 9. марта 1945. на страни 122, садржи следеће реченице: „Желећи дати изражаја Нашој одлуци да народи Југославије слободно и преко демократски изабране Уставотворне скупштине изразе своју суверену вољу о коначном уређењу државе, одлучили смо да нашу Краљевску власт, до одлуке Уставотворне скупштине, пренесемо на Краљевско Намесништво. Ову Нашу жељу и одлуку саопштили смо Нашој Краљевској влади а Краљевска влада ју је у целости одобрила.“ У овим реченицама нема термина „абдикација“, али има одлуке о преносу краљевске власти на намеснике! Толико о меродавним изворима.

Професор на предмету Историја Југославије на Филозофском факултету Бранко Петрановић у књизи *Историја Југославије* (Београд 1988), у другом тому на страни 457-458. пише: „Поред привремене владе и АВНОЈ-а, односно ПНС (Привремене народне скупштине – прим. аутора), и њихових председништава, у систему власти ДФЈ (Демократске Федеративне Југославије) постојало је и намесништво, установа прелазног карактера, у суштини декоративна. Намесници нису имали битнија овлашћења, јер су она припадала АВНОЈ-у, влади и Председништву АВНОЈ-а а касније ПНС и њеном председништву. Намесништво се може узети као формалан чувар пренетих краљевских овлашћења или као нека врста контроле споразума између НКОЈ-а и краљевске владе... Проглашењем републике и укидањем монархије престала је функција намесништва.“

Ако за Петрановића кажу да је био левичар, да видимо шта кажу они с друге стране.

Милан Ст. Протић, у тексту у коауторској књизи *Нова историја српског народа* (приредио Душан Т. Батаковић, Наш Дом, Београд 2002) на 333. страни тврди: „Краљ Петар је, најпре, био приморан да на захтев британске владе јавно дезавуише своју војску у земљи пред одлучну офанзиву комуниста на Србију у септембру 1944. и позове је да се стави под Титову команду. Краљ је затим морао да прихвати сва кадровска и политичка решења која му је уз подршку британске дипломатије наметнуо Броз – што га је, на крају, приморало да абдицира.“

Стеван К. Павловић у *Историја Балкана 1804-1945* (Клио, Београд 2004; текст је превео са енглеског на српски језик Чедомир Антић!) на страни 481. каже: „Како би појачало свој међународни положај, комунистичко вођство је марта 1945. учинило извесне привремене уступке: Намесничко веће по њиховом избору преузело је престо од прогнаног краља Петра II, привремена влада, са Титом на челу...“

Овде треба мало појашњење. Наиме, Антић је превео да је Намесничко веће преузело престо од прогнаног краља. Није ми познато како гласи изворни текст Стевана К. Павловића, али имам довољно основа да тврдим да је Антић то лоше превео. Наиме, краљ Петар II Карађорђевић није прогнан из Краљевине Југославије већ је вољом пучиста, који су, узгред, државни удар извршили и по британском налогу и за паре, одведен са територије југословенске државе. Друго, како је то Намесничко веће преузело престо од краља? Тешко ми је да верујем да Стеван К. Павловић није разумео процес формирања Намесништва, његове обавезе и права, поготову што је и његов отац у тим временима био учесник и сведок догађаја. Биће да је Антић ту нешто погрешно, јер очито не зна добро савремену историју. У прилог ове тврдње дајем следећи доказ. Антић у књизи *„Кратка историја Срба“* (Младинска књига, Београд 2011, стр. 138) тврди: „Краљ Петар II именован је тројицу намесника, који су уместо њега имали краљевску власт“. Шта после овог казати осим: какав аматеризам!